

Sveton om Vitellius

Vitellius var general i Germanien, men blev udråbt til kejser af sine soldater under borgerkrigen efter Neros død (69 e.Kr.). Et halvt år senere tabte han magten til Vespasian. Sveton giver denne beskrivelse af Vitellius' spisevaner:

- 1 Sed vel praecipue luxuriae saevitiaeque deditus
- 2 epulas trifariam semper, interdum quadrifariam dispertiebat,
- 3 in ientacula et prandia et cenas comissionesque
- 4 facile omnibus sufficiens vomitandi consuetudine.

Han pålagde desuden forskellige mennesker at invitere ham til de forskellige måltider på samme dag, og tilberedelsen af hvert enkelt kostede ikke under 400.000 sestertier. Det mest berygtede af dem var en middag, han blev modtaget med af sin bror ved ankomsten til Rom, hvor der efter sigende blev serveret to tusind af de mest udsøgte fisk og syv tusind fugle. Men også det overgik han selv ved indvielsen af et fad, som han på grund af dets enorme størrelse plejede at kalde Minervas (eller byens beskytters) skjold.

(fortsættes på næste side)

vel praecipue *adv.* især
luxuria *f. 1* frådseri
saevitia *f. 1* raseri, vildskab, grusomhed (omtales i kap. 14, som ikke er med her)
de|do, -didi, -ditum, -dere *3.* overgiver, hengiver
epulae *f. 1 pl.* festmåltid, større måltid
trifariam *adv.* på tre
semper *adv.* altid
interdum *adv.* af og til
quadrifariam *adj.* på fire
dispert|io, -ivi, -itum, -ire *4.* fordeler
ientaculum *n. 2* morgenmad (normalt et lille måltid)

prandium *n. 2* frokost
cena *f. 1* middag (hovedmåltidet ved 3-tiden)
comissat|io, -tionis *f. 3* drikkegilde (normalt uden mad)
facile *adv.* let
omnis *adj.* al
substantiveret alting
sufficio, -feci, -fectum, -ficere *3.* + *dativ* overkommer, klarer
vomit|o, -avi, -atum, -are *1.* kaster op
vomitandum *gerundium n. 2* at kaste op
consue|tudo, -tudinis *f. 3* vane (med)

5 In hac scarorum iocinera, phasianarum et pavonum
 6 cerebella, linguas phoenicoptera, murenarum lactes a
 7 Parthia usque fretoque Hispanico per navarchos ac
 8 triremes petitarum commiscuit.
 9 Ut autem homo non profundae modo sed intempestivae
 10 quoque ac sordidae gulae, ne in sacrificio quidem
 11 umquam aut itinere ullo temperavit,
 12 quin inter altaria ibidem statim viscus et farra paene
 13 rapta e foco manderet circaque viarum popinas fumantia
 14 obsonia, vel pridiana atque semesa.

Sueton: Vita Vitellii XIII

hac refererer til fadet (*Minervas skjold*)
scarus *m.2* papegøjefisk (den dyreste af alle fisk)
iocinera, -neris *n.3* lever
phasiana *f.1* fasan
pavon, -onis *m.3* påfugl
cerebellum *n.2* hjerne
lingua *f.1* tunge
phoenicoptera *m.2* flamingo
 -erum *gen. pl.*
murena *f.1* muræne
lactes *f.3 pl.* indvolde
Parthia *f.1* Parthien i Lilleasien
usque *adv.* helt
usque a
fretum *n.2* stræde
Hispanicus *adj.* spansk
per *præp. + akk.* gennem, takket være
navarchus *m.2* kaptajn
triremis *f.3* båd med tre rader årer
peto, petivi, petitum, petere *4.* henter
commisceo, -miscui, -mixtum, -miscere *2.*
 blander
ut *conj.* som
homo, hominis *m/f.3* menneske
profundus *adj.* dyb, stor
modo *adv.* blot, kun
intempestivus *adj.* utidig, uden hensyn til tidspunktet
quoque *adv.* også

sordidus *adj.* beskidt, skammelig, uanstændig
gula *f.1* svælg, appetit
ne ... quidem *adv.* ikke engang
sacrificium *n.2* offer
umquam *adv.* nogensinde
iter, itineris *n.3* rejse
ullus, ulla, ullum *indefinit pron.* nogen, noget
temperare, -avi, -atum, -are *1.* holder måde med, afstår fra
quin *conj. + konjunktiv* at
altaria *n.2 pl.* opsats på alteret, som offerkødet brændes på; alter
ibidem *adv.* sammesteds, der på stedet
statim *adv.* straks
viscus, -eris *n.3* indvolde
farra, -ris *n.3* speltbrød, offerkage
paene *adv.* næsten
rapio, rapui, raptum, rapere *3.* river
focum *m.2* ildsted
mando, -di, -sum, -dere *3.* tygger
circa *præp. + akk.* omkring, ved
via *f.1* vej
popina *f.1* beværtning, madsted
fumus, -us, -are *1.* ryger (af varme)
obsonium *n.2* godbid (kød, fisk, grønt)
vel *adv.* endog
pridianus *adj.* fra dagen før
semesus *adj.* (semi + edo) halvspist